Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. No. 151. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 7-го ЛИПНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 7, 1978 No. 151. VOL. LXXXV.

СВ. П. Д-РА ВОЛОДИМИРА ҐАЛАНА ПОХОВАЮТЬ У ПОНЕДІЛОК, 10-го ЛИПНЯ, У ФАКС ЧЕЙСІ

Св. п. д-р Вол. Ґалан

Філядельфія. — Як уже коротко повідомлено в попередньому виданні „Свободи", тут у середу, 5-го липня 1978 р., о год. 2-ій ранку неочікувано для всіх помер у сні св. п. д-р Володимир Ґалан, один з найвидатніших діячів Американської України останнього півсторіччя, осиротивши дружину Славу, сина Артура з дружиною та велику Українську Громаду. Похорон св. п. д-ра Ґалана відбудеться в понеділок, 19-го липня, о год. 8:30 ранку з похоронного заведення М. Насевича при 109 Е. Табор вулиця у Філядельфії до місцевої української католицької церкви Благовіщення Пречистої Діви Марії при 1206 Велі Ровд і опісля на український католицький цвинтар у Факс Чейс біля Філядельфії. Згідно з останньою волею Покійного, замість квітів на домовину і могилу прохається складати пожертви на харитативні цілі ЗУАДКомітету.

Св. п. д-р Володимир Ґалан народився 3-го квітня 1893-го року в Глинянах біля Львова в Західній Україні, де й закінчив початкову школу. Правничі студії почав на Львівському університеті в 1913-му році, опісля продовжував їх на Віденському університеті і закінчив їх дипльомом доктора прав на Карловому університеті в Празі в 1922-му році, після найбільш активної участи у Визвольних Змаганнях українського народу під час Першої світової війни, зокрема в рядях Української Галицької Армії, в якій він в ранзі сотника командував ославленою „Батерією Смерти". Раніше д-р Вол. Ґалан, відбувши відповідний військовий і старшинський вишкіл, служив у ранзі поручника в австрійській армії, в якій в 1916-му році був поранений і попав у російський полон, з якого рік пізніше, в 1917-му році, втік і зразу включився в українські збройні визвольні змагання.

Не мавши будь-яких можливостей використати всю свою енергію і знання для свого народу на рідній землі, окупованій займанцем, д-р В. Ґалан уже в 1923-му році скористав з нагоди та переїхав до ЗСА і, щоб могти компетентно служити своїй громаді, він уже в наступному 1924-му році відбув подипломові економічні студії на Пенсильвенійському універси-

(Закінчення на ст. 3-ій)

Союзівка почала свій літній сезон привітанням Свята Незалежности ЗСА та мистецькими імпрезами і спортовими змаганнями

Союзівка (з. с.). — Пострілами з світляних фоєрверків, які різноманітними кольорами розпливались на зоряному небосхилі, привітала Союзівка 202-гі уродини незалежних З'єднаних Стейтів Америки та тисячі гостей і відвідувачів, що почали облягати цю оселю УНСоюзу вже в п'ятницю увечері, 30-го червня, в навечеря офіційного відкриття вже 26-го з черги літнього сезону.

Культурно - розвагові програми, забави, тенісові змагання та товариські зустрічі давніх і нових знайомих становили своєрідну, питому Союзівці, атмосферу протягом чотирьох днів від суботи, 1-го липня, до вівтірка, 4-го липня, рокового свята Незалежности Америки. Дощева погода в понеділок по полудні та у вівторок тільки частинно пригасила вакаційно-розваговий настрій біля 2,000 відвідувачів, серед них в переважаючій кількості молодь, бо достатньо вивінувана Союзівка і її талановиті працівники під кермою винахідливого управителя Володимира Кваса вміло достосовуються до побажань гостей і змінливої погоди.

Серію тижневих культурно-розвагових програм під час літнього сезону започаткувала в суботу, 1-го липня, відома оперова солістка з Монтреалу, сопрано Анна Чорнодольська, яка при фортепіяновому акомпаньяменті проф. Ігора Соневицького виконала 12 композицій, арій і пісень, переважно українського репертуару, заключуючи програму на наддаток піснею „Люблю" А. Гнатишина. Конферансьє вечора Аня Дидик, привітала вщерть заповнену залю павільйону „Веселка" з відкриттям чергового сезону, відмічуючи присутність колишнього головного предсідника УНСоюзу Йосипа Лисогора і його дружини Марії, головного радного Миколи Хоманчука, кількох Відділових секретарів, які є організаційною остоєю УНСоюзу, нового католицького пароха о. Павлюка та „Міс Союзівку" на біжучий рік, Арету Ракочу.

Після мистецької програми на терасі „Веселки" відбулася забава під звуки оркестри „Темпо" під керівництвом Іринея Коваля. До танців під час забави попереднього вечора приг-

(Закінчення на ст. 3-ій)

Розпочалось таборування молоді на Оселі СУМА в Елленвілі

Елленвіл, Н. Й.(в. л.). — В неділю, 2-го липня ц. р., тут розпочали своє таборування 136 юначок і юнаків Спілки Української Молоді Америки під керівництвом команди, до якої входять: мгр Теодор Воляник — командант, Богдан Прятка—бунчужний, Надія Якимів — таборовий писар, пані Юлія Копчинська — мед-сестра, Ігор Мірчук — головний виховник, Софійка Качор — виховниця юначок. Функцію обозних виконують Мирон Колінський і Оксана Харук.

Виховно-відпочинковий табір для молодшого і старшого юнацтва триватиме до 22-го липня, а опісля від 23-го липня до 12-го серпня тут розпічнеться Спортова Школа для юначок і юнаків від 12 — 18-го року життя. Однак в рамках цього табору триватиме також у зменшеному виді виховно-відпочинковий табір, щоб дати змогу молодшому юнацтву відбути приписані табори у відповідному для них часі. Від 13-го серпня до 2-го вересня, тобто практично до Дня Праці (Лейбор Дей), на Оселі

(Продовження на стор. 3-ій)

ЗСА І ШВАЙЦАРІЯ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ СОВЄТСЬКИХ ШПИГУНІВ В ОН

Женева, Швайцарія. — Пресові аґентства інформують, що уряди З'єднаних Стейтів Америки і Швайцарії запротестували у вівторок, 4-го липня ц. р., проти назначування совєтських шпигунів, аґентів КҐБ, на високі становища в урядах Організації Об'єднаних Націй, зокрема в її европейській квартирі в Женеві. Амбасадор ЗСА у Швайцарії Вілліям ван ден Гювел формально запротестував проти назначення совєтського громадянина Ґелія Днєпровського, зідентифікованого совєтськими втікачами, як полковник КҐБ на становище директора персонального відділу в европейській квартирі ОН. Швайцарський уряд в аналогічній протестній ноті, опублікованій в пресі, що є незвичним у швайцарській практиці, також гостро запротестував проти такої практики, заявляючи, що урядові чинники докладно студіюють виявлений випадок і застановляються чи надати Днєпровскому дипломатичну акредитацію і дозвіл на перебування у Швайцарії, бо, як заявив речник швайцарського уряду, уряди Об'єднаних націй користуються екстериторіяльним правом, але вони все таки знаходяться на швайцарській території. Швайцарський уряд в Берні з нетерпеливістю очікує на приїзд до Швайцарії генерального секретаря ОН Курта Вальдгайма в кінці цього тижня, щоб остаточно вияснити з ним затруднення в урядах ОН совєтських шпигунів.

Західні чинники найбільше турбуються тим, що переважна більшість совєтських громадян, які були досі назначені на високі становища в ОН і мали доступ до персональних актів, виказались опісля службовниками КҐБ. Під цю пору в Женеві перебуває на різних працях в ОН біля 300 совєтських громадян, з яких 100 до 120 є правдоподібно на службі КҐБ. Багатьох з них відкрив недавній втікач, також совєтський дипломат у Швайцарії, Владімір Резун, який разом з родиною втік до Великої Британії і одержав там право політичного азилю. Не відомо чи у пов'язанні в зтечою Резуна, але зі Швайцарії раптово виїхало велике число совєтських „дипломатів" СССР, включно з Зоєю Міріновою, амбасадором СССР до Швайцарії, яка недавно виїхала до Москви на „консультацію". Затруднення в ОН відбувається на базі призначених для кожної країни квот і дуже часто керівні чинники ОН мусять приймати назначених поодинокими державами працівників, якщо вони своїми кваліфікаціями відповідають становищам. Таким чином не тільки Совєтський Союз, але також інші держави, зокрема комуністичні, інфільтрують своїми аґентами установи цієї міжнародної організації.

У міжчасі, як інформує Ройтер, совєти запротестували перед урядом Великої Британії проти надання політичного азилю Владіміру Резунові і його родині та домагаються зустрічі з Резуном згідно з дипломатичним правом. Речник совєтської амбасади в Лондоні протестував в понеділок, 3-го липня, в міністерстві закордонних справ проти надання Резунові азилю і „містерійного" переїзду родини Резунів до Британії. Британське міністерство, як заявив його речник, звернеться у цій справі до Резуна і виключно від нього залежатиме чи він захоче зустрічатися з совєтськими речниками.

В Елленвілі відбулося відзначення 37-ої річниці відновлення Української Держави

Елленвіл, Н. Й. (в. л.). — В суботу й неділю, 1 і 2-го липня ц. р. тут на просторій Оселі Спілки Української Молоді Америки відбулось двоступневе відзначення 37-ої річниці Акту з 30-го червня 1941-го року, яким Організація Українських Націоналістів під проводом Степана Бандери проголосила, проти волі нових фашистських окупантів української землі, відновлення Української Держави і створила тимчасовий уряд під керівництвом прем'єра Ярослава Стецька, який мав опісля підпорядкуватися урядові, створеному в Києві, після звільнення всіх українських земель.

Святкування підготовив окремий Комітет, покликаний Організаціями Українського Визвольного Фронту східнього побережжя ЗСА під керівництвом Богдана Качора, голови 2-го Відділу ООЧСУ в Ню Йорку. В суботу, о год. 6-ій по полудні у малій залі нової Світлиці відбувся політичний панель завданням якого було розглянути історично-політичний аспект Акту з 30-го червня 1941-го р. і в якому взяли участь два молоді панелісти, провідні діячі Товариства Української Студіюючої Молоді ім. Міхновського — ідеологічний референт ТУСМ-у мгр Роман Зварич і екзекутивний заступник голови КУ ТУСМ-у Андрій Прятка. Модератором панелю був голова КУ ТУСМ-у Ігор Зварич. Панель, у якому взяло участь біля 200 осіб, відкрив з рамени 2-го Відділу ООЧСУ В. Копчинський. В неділю, після торжественних Богослужб, які на інтенцію українського народу відправляли о. ігумен д-р. Володимир Ґавліч,

(Закінчення на ст. 3-ій)

Осередок Української Культури в Канаді одержав субсидію на затруднення студентів

Вінніпеґ (ОУКО). — Цього року Осередок Української Культури й Освіти одержав від Державного секретаріяту в Оттаві субсидію в сумі 15,378 дол. на затруднення 6-ох студентів напротязі 6-ти тижнів. Студентський проєкт „CORE" (Cultural Out-Reach Extension Project) є продовженням подібного проєкту в 1977 р. Студенти служитимуть як зв'язкові між культурними фондами Осередку і багатьма меншими громадами в Західній Канаді. Вони відвідають головні українські фестивалі, такі як: у Веґревил, Ґардентон, Давфин, Йорктон та інші. Проєкт повинен закінчитись встановленням системи індивідуальних зв'язків з місцевим населенням, яке допоможе в ширенні ідеї, цілей і діяльности Осередку УКО.

Дотепер над тим проєктом працюють: Клер Гадевич, Мирон Ґулька-Тієчко, Люба Демко, Анна Журовська, Богдан Круцько, Адріяна Нарожняк і Марта Чучман. Всі вони — студенти Манітобського університету, двоє з них закінчують україністику.

Осередок з приємністю відзначає їх участь у цьогорічному проєкті. Рівночасно проситься всіх, хто матиме нагоду зустрічатись з ними протягом літа, допомогти їм в їхній праці, а тим самим спричинитись до успішного закінчення їх проєкту.

АМБАСАДОР МАЛКОЛМ ТУН ВИСТУПИВ НА СОВЄТСЬКОМУ ТЕЛЕБАЧЕННІ

Москва. — Минулого вівтірка, 4-го липня, в День Незалежности ЗСА, Малколм Тун, американський амбасадор до СССР виступив на совєтському телебаченні з короткою промовою, в якій говорив про головні принципи американської демократичної системи, але оминув справу пошанування прав людини в цілому світі, тобто справу, яку президент Джіммі Картер зробив центральною темою закордонної політики ЗСА і яка викликує часті протести з боку совєтських властей, які вважають це „втручанням у внутрішні справи" Совєтського Союзу.

Минулого року амбасадор Тун теж робив старання відносно виступу на совєтському телебаченні в День Незалежности ЗСА, але совєтські власті, які заздалегідь одержати текст його промови, не дали дозволу, бо в тій промові амбасадор Тун плянував сказати, що американський нарід, признаючи що і в ЗСА існують деякі недомагання щодо прав людини, продовжуватиме публічно піддержувати ці права по цілому світі і висловлювати надію, що порушення цих прав в усіх країнах припиниться.

У цьогорічній промові амбасадор Тун не говорив про політику уряду ЗСА щодо пошанування прав людини, а тільки згадав, що Декларація Незалежности підкреслює, що Творець обдарував всіх людей „певними невід'ємними правами, до яких належать життя, свобода і змагання до щастя", додаючи, що в теперішньому світі американський нарід розуміє, що тільки „в обставинах миру і взаємного пошанування" може людство втішатися плодами його праці та вповні розвинути свій потенціял. Згідно з речниками американської амбасади в Москві, амбасадор Тун не хотів дати совєтським властям претексту і цього року відмовити йому виступу на телебаченні.

Американські кореспонденти в Москві рівнож вказують на факт, що цього року амбасада ЗСА на офіційну церемонію відзначення Дня Незалежности не запросила нікого зі совєтських дисидентів чи інших „контроверсійних" громадян СССР, а в 1976-му році, тобто за президентури Джералда Форда, тодішній американський амбасадор Волтер Стассел вислав запрошення багатьом дисидентам, включно з істориком Андреєм Амальриком. Коментатори пояснюють цю зміну тим, що совєтські власті утруднили можливості зустрічей членів амбасади із дисидентами, а також тим, що під сучасну пору „більше дисидентів, ніж раніше, сидить по тюрмах і концентраційних таборах". Деякі американські журналісти твердять, що амбасада ЗСА „не хоче дразнити Кремлю".

Брежнєв знову докоряє Заходові за „втручання в справи Африки"

Москва. — Леонід Брежнєв, промовляючи під час бенкету в честь президента Мадаґаскару Дідієра Раціраки, який прибув сюди на офіційні відвідини, гостро засудив втручання Заходу в справи країн Африки, називаючи це „підриванням прогресивних режимів в цілях збереження колоніялізму і расизму". В спільному комунікаті, що його подало до публічного відома пресове аґентство ТАСС, Брежнєв і Раціракa закликають африканців до єдности „в обличчі загрози з боку імперіялістичних сил".

Виступаючи проти поділу африканського континенту на „мілітарні бльоки", Брежнєв заявив, що Совєтський Союз змагає до розв'язки існуючих проблем в Африці при допомозі дипломатичних заходів з участю самих африканців. Він заквестіонував право західніх лідерів виступати в імені африканців та робити рішення у своїх столицях в справах, які відносяться до цього континенту. З'ясовуючи становище СССР до Африки, Брежнєв відкликався на комунікат аґентства ТАСС з 22-го червня ц. р., в якому засуджується Північно-Атлантійський Союз (НАТО) і ЗСА за „аґресивні акції" в Африці, що з точки зору СССР становить „поважну загрозу не тільки для Африки, але й для інших країн світу".

Спільний комунікат Брежнєва і Раціраки рівнож висловив „повну піддержку урядові В'єтнаму" та засудив „шорсткий і несправедливий тиск ззовні".

„Рисунками українських дітей" компромітують Україну

Ню Йорк (О. С. П.) — „Рисунки українських дітей" — це заголовок, під яким Клюб урядовців Об'єднаних Націй — Гурток прихильників російської книжки, при співпраці із перманентною місією Української Радянської Соціялістичної Республіки і через чемність Українського Товариства приязни і культурних зв'язків з чужинцями, влаштував виставку діточих рисунків у кулуарах будинку ОН — (visitors entance). Виставка влаштована з нагоди Міжнародного Року Дитини і триватиме до 14 липня.

Виставка охоплює біля сотки картин з різною тематикою — пейзажі, розваги, прогулянки, спортові змагання, урочисті дні: Вежа Кремля у двох чи трьох видах, „Дружба народів", ілюстрації до казок, „Хата під Москвою", пограничник, три краєвиди Києва, „Відбудова Харкова", святочні привітання, висадка на Марс, „Моя школа", „Битва Александра Нєвського з тевтонським наїздником", дитина із „жарптицею", звірята і ін. Слова або речення (що становлять частину картини) як правило — російські „Да здравствует 1-ий Май", „С новим годом", „Дружба народов", „Олимпияда 80", „Миру мір". Тільки на одному із будинків Києва видніє напис „Пошта" по-українськи. Казки, до яких намальовано ілюстрації, це здебільша російські: „Альонушка", „По щучьему вєлєнію", „Дванадцять місяців", „Сніжинки". Є одна ілюстрація до казки Андерсена. Англійські підписи, що пояснюють картини, говорять, що це російські байки, з вийнятком хіба двох казок...

Трапляються також картини (2) з українською тематикою: одна — це Музей народної архітектури і побуту УРСР у Києві - на фоні дерев'яної хати, соняшників і вітрака дівчина у полтавському строї несе воду на коромеслах; друга картинка показує пару, що танцює гопака. Бачимо тут і там кілька постатей в українських одягах, але взагалі багато кокошників і сарафанів.

Вік дітей від 5 — 15, переважають молодці. Прізвища дітей різні — Смолянская, Задорожная, Лозовской. Фріш, Вибрант, Поліщук, Сверстюк.

У загальному слід сказати, що діти у своїх картинах зображують життя, яке їх оточує — життя російської України.

Я навела тут кілька прикладів, які мене вражають. Одначе виставка влаштована з нагоди Міжнародного Року дитини є обрахована на широку, багатонаціональну публіку, якій мабуть буде „всьо-равно", якою мовою написано лозунги. Англійські пояснення, одяг і орнаменти утвердять її у переконанні, що Україна — це Росія, або, у найкращому випадку, це її „провінція", та що там багато талану ані розмаху, ані фантазії немає. Під оглядом добору картин, техніки влаштовання і перед усім атмосфери виставка є дуже банальна та не приносить честі ані жюрі, ані виставовій комісії, що її влаштувала. На цьому місці ми бачили куди кращі виставки, влаштовані дуже скромними засобами. Накінець слід згадати, що близько до будинку ОН, у японському банку при Парк евеню, японські діти мають теж свою виставку — цікаво подивитися, порівняти зміст і вигляд.

АМЕРИКАНСЬКІ КОРЕСПОНДЕНТИ ВИРІШИЛИ НЕ З'ЯВЛЯТИСЬ ДО СОВЄТСЬКОГО СУДУ

Москва. — Дейвід Шіплер, кореспондент „Ню Йорк Таймсу" в Совєтському Союзі інформує у числі газети з 4-го липня ц. р., про дальший тяг справи двох американських кореспондентів — Ґреґа Вітнія з „Ню Йорк Таймсу" і Геролда Пайпера з „Балтимор Сан", які заявили в понеділок, 3-го липня, совєтському судді Левові Алмазову, що вони вирішили не з'являтись до суду у визначеному для них реченці, щоб відповідати за „наклеп" на Державний Комітет совєтського телебачення і радіо. Як уже раніше інформовано, совєтські чинники оскаржили цих двох американських журналістів за „наклеп" при передачі ними інформації з Тбілісі, столиці Грузинської ССР, як там відбувався політичний процес проти двох членів Гельсінкської Групи. Вітні і Пайпер, покликаючись на твердження рідних і приятелів Гамсакурдії, одного з підсудних, повідомляли, що совєтські чинники, а зглядно телебачення і радіо сфабрикували „покаянну заяву" засудженого на три роки Гамсакурдії, щоб обминути конфліктів з грузинською спільнотою, яка гостро протестувала проти його засуду тому, що він є сином любленого в Грузії письменника. Без покаянної заяви совєтський суд мусів би покарати Гамсакурдію максимальним виміром кари, тобто 7 роками в'язниці і 5 роками заслання у віддалених районах СССР, як це вони зробили у випадку проф. Юрія Орлова й інших членів Груп нагляду за виконанням Гельсінкської угоди.

У першому переслуханні чи розмові американських кореспондентів з Алмазовим, Вітні і Пайпер заперечували свою вину, кажучи, що вони передавали думки інших осіб, до речі совєтських громадян, і не висловлювали своєї власної опінії. В останній розмові вони заперечували юрисдикцію совєтського суду над виданнями, для яких вони працюють, бо такої юрисдикції не має американський суд над совєтськими газетами, для яких працюють численні совєтські кореспонденти в ЗСА. Їхня участь у совєтському суді могла б наразити на небезпеку багато осіб, бо вони мусіли б вказати на джерела в Тбілісі і тим самим зломити основний принцип журналіста. Помимо того, що американські кореспонденти не просили відсунення судової розправи, суддя Алмазов назначив нову дату 18-го липня, як дату процесу. Про справу кореспондентів розмовлятиме 12-го липня ц. р. в Женеві державний секретар ЗСА Сайрус Венс з міністром закордонних справ СССР Андреєм Громиком.

УРЯДОВЕЦЬ ЗАСТРІЛИВ МІНІСТРА ВНУТРІШНІХ СПРАВ АЗЕРБАЙДЖАНСЬКОЇ ССР, ОПІСЛЯ СЕБЕ

Москва. — Ассосіейтед Пресс, покликуючись на совєтські джерела інформує, що високий в'язничний урядовець, керівник адміністраційного відділу в'язниці в місцевості Шуша, Азербайджанська ССР, застрілив з пістоля міністра внутрішніх справ Азербайджану і двох його помічників, а потім покінчив зі собою. Речник міністерства Азербайджанської ССР, відповідаючи на телефонічне запитання у тій справі, підтвердив вістку, привезену до Москви з Баку закордонними туристами, що вбивник на прізвище Муратов, народжений в 1949 р., зайшовши до кабінету міністра внутрішніх справ ген. Арафа Назара Ґайдарова, вбив вистрілом з пістоля міністра і його двох помічників — заступника міністра Салядіна Кязімова і полк. Арізa Сафіканова, а потім одним вистрілом покінчив зі собою. Офіційна преса з боку надрукувала тільки сухе повідомлення про смерть трьох совєтських чиновників,але не згадала про обставини смерти, кажучи тільки, що генерал Ґайдаров загинув трагічно на стійці в часі виконування його службових завдань. Контрольована урядовими чинниками совєтська преса звичайно не подає до відома головних злочинів, які діються в комуністичних країнах і взагалі не коментує неґативних явищ в совєтській спільноті. Один із заступників міністра внутрішніх справ Азербайджанської ССР Василій А. Височенко в розмові з кореспондентами відмовився коментувати випадок вбивства Ґайдарова, заявляючи, що генерал і його помічники впали жертвою молодого вбивника Муратова і цю справу розглядають тепер поліційні чинники. Пізніше стало відомо, що убитий ген. Ґайдаров, якому минуло 52 роки, працював в азербайсжанському відділі КҐБ понад 25 років,а тільки 8 років тому був наіменований міністром внутрішних справ. В останніх декадах майже не було інформацій про вбивства високих совєтських чиновників,чи намагання вбивства урядових чи партійних верховодів. На початку 1960 року був випадок обстрілювання армійським ляйтенантом моторкади, у якій мав їхати Леонід І. Брежнєв, теперішній генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР, разом із совєтськими космонавтами. Постріл влучив поліциста, а скло з проїжджаючого автомобіля поранило одного з космонавтів, але Брежнєву нічого не сталося.

Совєтські газети з Баку повідомляють, що тіло ген. Ґайдарова лежало в клюбі ім. Фелікса Дзєржинського, а похорони усіх трьох вбитих мали відбутися у вівторок, 4-го липня ц. р. Повідомлення про смерть ген. Ґайдарова підписали, як це водиться у Совєтському Союзі, перший секретар Азербайджанської ССР Ґайдар А. Елієв й інші партійні функціонарі, включно з керівниками КҐБ.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Оправданий заклик

Минулого тижня Сенат великою більшістю голосів схвалив резолюцію, якою закликає уряд президента Джіммі Картера зірвати всі існуючі зв'язки з комуністичною Кубою, з уваги на військове втручання Гавани в справи африканських держав.

Сенатська резолюція-заклик цілком оправдані, але також з інших причин, тобто, не тільки через агресивну діяльність Куби на Африканському континенті, де Гавана діє на доручення Москви.

З'єднані Стейти Америки повинні відмовитися встановити нормальні дипломатичні та економічні зв'язки з Кубою і зірвати навіть теперішні обмежені контакти з диктаторським режимом Фіделя Кастра також тому, що Гавана продовжує „експортувати" революцію та марксистську диктаторську ідеологію до інших латиноамериканських країн. Існують докази, подані розвідками кількох країн Західньої Півкулі, що Совєтський Союз на південному побережжі Куби розбудовує бази для своїх нуклеарних підводних човнів, як також, що горезвісне совєтське КГБ до великої міри перебрало контролю над кубинськими розвідчими чинниками, в такий спосіб поширюючи впливи та підривну діяльність Москви на терені Південної Америки. Крім того, існують незаперечні докази, що Гавана і Москва відіграють дуже активну ролю у політичному терроризмі в країнах Латинської Америки.

У кубинських тюрмах далі поневіряється велика кількість політичних в'язнів, між ними і американці, які запроторені до тих в'язниць цілком безпідставно. Хоча Державний департамент противиться Сенатській резолюції щодо зірвання існуючих зв'язків з Гаваною, твердячи, що ці обмежені контакти спричинилися до звільнення американських політичних в'язнів, то треба відмітити, що комуністичний режим Кастра досі звільнив тільки трьох американських політв'язнів і, як вказує багато коментаторів, немає конкретних доказів, що до цього звільнення спричинився факт, що в Гавані є американське „бюро інтересів", яке входить в склад швайцарської амбасади, а у Вашінгтоні є подібне кубинське бюро.

Уряд президента Картера повинен зірвати існуючі контакти з Гаваною також і тому, що диктатор Кастро та його підлеглі, хоча часто заявляють, що нібито хочуть „поліпшення відносин із ЗСА", в той самий час постійно нападають на Америку грубою і брехливою лайкою в Об'єднаних Націях та на інших міжнародних форумах.

Очевидно, що задля світового миру ЗСА повинні старатися встановити якнайкращі зв'язки з усіма країнами, але треба підкреслити, що тільки тоді, коли це поліпшення зв'язків не пошкодить Америці та її союзникам. Значить, політика детанту, чи відпруження, мусить бути дійсно двобічна. Гавана досі не доказала, що вона справді готова на ділі, а не тільки на словах змінити свою дотеперішню політику відносно ЗСА, держав Південної Америки та Африки. Ясно, що в такій ситуації Вашінгтон не тільки не повинен старатися встановляти нормальні дипломатичні та інші зв'язки з режимом Фіделя Кастра, але, навпаки, повинен зірвати навіть існуючі обмежені контакти. Поки комуністичний диктаторський уряд Куби продовжує свою імперіялістичну та негуманну політику, та як довго він виконуватиме агресивні доручення Москви, доти уряд ЗСА не повинен мати жадних зв'язків з Гаваною. Зв'язки Вашінгтону з Кубою можуть тільки скріпити самовпевненість і нахабність кубинських ватажків та заохотити їх до дальших агресивних і підривних акцій, чи то в Африці, Південній Америці, чи в іншій частині світу.

Ніксон закликає уряд ЗСА активно реагувати на агресивність Москви

Гейден, Кентакі. — Промовляючи тут минулої неділі, 2-го липня, на відкритті розвагового центру, який носить його ім'я, колишній президент Ричард Ніксон критикував політику уряду президента Джіммі Картера відносно Совєтського Союзу, заявляючи, що гострі вислови, якщо не підтримані рішучою діяльністю, не матимуть успіху.

Виступ Ричарда Ніксона — це перша його публічна промова від 9-го серпня 1974-го року, коли він був змушений зрезигнувати з посту президента ЗСА з уваги на відому Вотергейтську аферу. Присутні на цій промові, яка відбулася у малому провінційному містечку, тепло вітали Ніксона, часто вигукуючи, що він один з найкращих президентів в історії Америки.

Ніксон перестерігав вільний світ перед загрозою з боку комунізму, заявляючи, що комуністичний бльок поширює свої впливи не тільки силою зброї, але теж інфільтрацією і обманом, „обіцяючи народам визволення, а встановляючи репресію". Колишній Президент вказав на діяльність кубинських військових частин в Африці.

З усіх країн вільного світу тільки одна Америка спроможна успішно протиставитися поширенню комуністичного тоталітаризму — твердив Ніксон — і тому ЗСА повинні задержати свою військову силу, бо Москва рахується тільки зі сильними світу. Ніксон теж закликав до скріплення Центральної Розвідчої Агенції (Сі-Ай-Ей), щоб вона могла успішно поборювати комуністичну підривну діяльність.

Ричард Ніксон критикував президента Картера також за те, що припинив продукцію бомбовика „Б-1" і відклав розбудову невтронної бомби, називаючи „наївністю" сподівання, що Москва зі свого боку виявить подібну здержливість. Америка повинна підписати новий договір із СССР щодо обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), але мусить запевнити, що матиме в своїх руках зброю, з якою Москва рахуватиметься — сказав Ніксон, додаючи, що тільки військово сильні ЗСА можуть запевнити дальше існування вільного світу.

Цитуючи недавню заяву Александра Солженіцина, відомого російського письменника і колишнього дисидента, Ніксон признав, що деякі лідери Заходу таки втратили охоту і відвагу боротися проти комунізму, але підкреслив, що велика більшість американського народу не втратила відваги і віри в принципи, які є підставою американської демократичної системи і цілої країни.

Василь Федорончук

ЕКСПАНСІЯ МОСКОВСЬКОГО ІМПЕРІЯЛІЗМУ В АФРИЦІ Й АЗІЇ.

I

Боротьба Москви за контролю нафтових морських шляхів

Сучасний експансіонізм СССР в Африці й Азії має за головну мету: здобути світову гегемонію. Його намагання поширити свою гегемонію на арабські нації мали незначний успіх, не зважаючи на великі фінансові витрати й риск, що їх він переніс в Єгипті. Йому пощастило досягти успіху в Анголі Агостіна Нето, з фльотою в Люанда й кубинським експедиційним корпусом. В районі Африканського Рогу СССР озброїв і підтримав Етіопію з Сомалією, що є єдиними двома історичними націями між близько 12-ма тисячами племен чорної Африки на південь від Сагари. Етіопській військовій диктатурі Менгісту Гайлє Маріям не вдається, не зважаючи на недавні масакри, перемогти сомалійських повстанців-самостійників в Огадені й національно - визвольний рух Еритреї, анектованої Етіопєю в 1962 році проти ухвали ООН. У війні проти сомалійських і ерітрейських повстанців Менгісту продовжує користуватися всебічною підтримкою СССР, кубинських вояків і навіть великого числа техніків Східньої Німеччини.

Менгісту проголошується „марксистом - леніністом". Але не є легко обстоювати погляд, що до війни між африканськими націоналізмами — етіопським, сомалійським й ерітрейським — мають відношення ідеологічні принципи. Перш за все, протягом довгих років СССР підтримував як сомалійський уряд, так і ерітрейських партизанів, яких уважав прогресистськими аж до зміни союзів. Крім того, Китай прилучився до протилежного (західнього) фронту, подібно, як раніше у випадку Анголи. Далі, не можна думати, що в чорній Африці, де племінні інтереси займають часто місце політичних партій і соціяльних кляс відбувається процес подібний до соціялістичної революції.

Совєтський експансіонізм в Африці змагає до здобуття гегемонії на чорному континенті. Перша ціль совєтської інтервенції в районі Африканського Рогу — захопити гирла Червоного моря, нафтові шляхи, себто здобути контролю шляхів і цін нафтової ропи. Тенденцію виявляє аргумент, вживаний совєтською дипломатією, що Червоне море не може бути „арабським морем". Сомалійський президент Сіяд Барре віддавна перестерігає: „Совєти очікують дня, коли зможуть контролювати нафтові морські шляхи".

Центр тяжіння сутички між Сходом і Заходом значною мірою пересунувся від континентальної Европи до смуги, яка простягається від Середземного моря до Індійського океану, через нафтові шляхи. Суть проблеми стосується разом Середнього Сходу, Африки й Середземного моря. Ця проблема, яку одного часу кол. американський державний секретар Кіссінджер порівняв до єдиного джерела води, за яке спречаються два племена в пустині: випадок пережиття. Дотепер це випадок пережиття лише для одного з двох великих племен, тобто для Заходу, бо московсько-совєтська імперія ще має енергетичну незалежність. Але протягом 1980-их років також СССР, якщо ще проіснує, стане імпортером нафти, як решта промислового світу, але імпортером географічно близьким до головних енергетичних джерел світу. На цьому тлі стають зрозумілими головні лінії стратегії Кремля, які здійснюються від довгих років величезний ріст фльоти, зокрема в Середземному морі й в Індійському океані, стратегія напруження, продовжувана послідовно відносно арабсько-ізраїльського питання, увага до південної Европи порівняно з релятивною пасивністю, застосованою до Европи північної. Москва змагає до подвійної цілі: менш - більш пряма контроля нафтових джерел або щонайменше нафтових шляхів, і політичне відділення арабського світу від Заходу.

Знаємо, що це відділення не сталося, а навпаки, дві сторони усвідомили потребу взаємного співробітництва. Захід, особливо Европа, не має нафти, але має принаймні щастя, що її майже в цілості контролюють іранський шах і савдійсько-арабська монархія, а не т. зв. прогресистські арабські країни на чолі з лівійським лідером Ґеддафі. Ісламське відродження взяло поміркований зворот, що його мало хто передбачав десять років тому. Трійця Калєд-Садат-Реза Палєві (себто Савдійська Арабія, Єгипет і Іран) становлять найкращу уявлювану перешкоду для московсько-совєтського експансіонізму в районі, де находяться головні енергетичні джерела світу. Ці три країни беруть участь не тільки в акції стримування, а й відкидання назад (roll back) совєтського впливу в широкій зоні світу. Савдійська Арабія підтримує щедро Сомалію й ерітрейські самостійницькі рухи проти Етіопії, союзниці Москви, з результатом, що Червоне море, кілька років тому майже „русифіковане", знову покищо стало „арабським морем". Єгипет хоч і з труднощами, провадить дипломатичну акцію примирення з Ізраїлем, що має за головну ціль — викоренити вогнище напружень, яке єдине дозволяє пережиття лівих арабських режимів і деякого совєтського впливу в районі. Іран також є дипломатично активний в ставленні опору поширенню совєтських впливів.

Проф. д-р О. Архімович

УРОЖАЙ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР В СССР І В УКРАЇНІ В 1977 Р.

Згідно з офіційним повідомленням, урожай зернових культур в 1978 році дорівнював в СССР 195,5 мільйонів тонн. Відомо, що совєтська статистика подає перебільшені, зфальшовані дані урожаю. Більш об'єктивними є дані Об'єднаних Націй. Але і цим даним в частині, що торкають СССР, повністю довіряти не можна, бо в основному вони базуються на даних совєтської статистики. Організація при Об'єднаних Націях, що діє під назвою "Food and Agriculture Organization" (Скорочено — ФАО) подає дані для кожної з сільськогосподарських культур для всіх країн світу, в тому числі і для СССР. Якщо підсумувати дані по окремих культурах, то одержимо для СССР в 1978 р. цифру загального збору зерна рівною 186,3 мільйонам тонн. Статистики ФАО подали цифру на 5 відсотків меншу, ніж статистики СССР.

Значна частина експертів по сільському господарству СССР вважає статистичні дані урожаю СССР перебільшеними не менше як на 20 відсотків. Фахівці по сільському господарству СССР звертають більшу увагу на величину загального збору зерна, не беручи до уваги, що за роки панування совєтської влади відбулися в СССР колосальні зміни у видовому складі зерна.

Нижче наводимо порівняння між складом зерна в СССР в 1977 році і тим, що був у Росії в 1913 році, як останньому нормальному році перед революцією.

Переходимо до обговорення ролі кожної з зернових культур.

Пшениця є головною зерновою культурою СССР і в загальному зборі зерна в 1977 році її пайка складала 50 відсотків. В 1913 році вона дорівнювала лише 31 відсотку. Змінилося співвідношення між озимою і ярою пшеницею, особливо в Україні, про що мова буде далі.

Другою по своєму значенні культурою в СССР є ячмінь, пайка якого в загальному зборі зерна дорівнювала в 1977 році 28 відсотків, а в 1913 році вона складала лише 14 відсотків від збору всіх зернових культур.

Цікава доля вівса. В 1913 році він відогравав значну ролю в складі зернових культур, як основний корм для коней. Зерно вівса складало 20 відсотків від загального збору зерна в тому році, а до 1977 року цей відсоток знизився до 8, що пояснюється зменшенням поголів'я коней у зв'язку з механізацією.

Також катастрофічно зменшилася пайка жита в загальному зборі зерна. В 1913 році жито складало 28 відсотків від загального збору зерна, а до 1977 року цей відсоток зменшився до шости. Це сталося в результаті збільшення ролі пшениці і ячменю.

Натомість збільшилася пайка кукурудзи з 2 до 6 відсотків. Значно зменшився відсоток гречки. Виникла нова культура — риж. На 1977 рік його пайка перевищувала один відсоток. Районами вирощування рижу є Далекосхідні володіння, Середньоазійські республіки, Закавказзя і південні плавневі долини річок Дніпра, Дністра, Бога в Україні і Кубані на Північному Кавказі.

Щодо розміру загальних зборів зерна цікаво відмітити, що в СССР відмічаються величезні коливання. Так, наприклад, згідно з ФАО, валові збори зерна за два роки перед 1977 р. коливались в такий спосіб: в 1976 р. було зібрано 206, а в 1975 р. лише 133 мільйони тонн.

Переходимо до даних урожаю зерна в Україні, де в 1978 р., за офіційними даними, було зібрано 48,6 мільйонів тонн зерна, що складає 25 відсотків від загального збору зерна у всьому СССР.

В Україні відбулися значно більші зміни складу зерна, ніж в СССР в цілому. На жаль, ФАО не подає статистичних даних окремо для України, а включає їх в дані для цілого СССР. Доводиться користуватись даними совєтської статистики.

В наступному наведено порівняння даних для років 1913 / 1975.

Головними зерновими культурами в Україні до Першої світової війни були ярий ячмінь і яра пшениця, пайка яких в загальному зборі зерна в 1913 році дорівнювала 25,6 і 23,4 відсоткам. В 1975 р. пайка ярого ячменю знизилася до 20 відс., а яра пшениця зникла з полів України (0,1 відс.). Їх місце зайняла озима пшениця, яка вийшла на перше місце серед зернових культур. В 1975 році вона складала 57 відс. від загального збору зерна, а в 1977 році — 60 відсотків.

Друге місце в 1976 році зайняв ярий ячмінь, який в 1913 році був на першому місці.

Значне місце зайняла кукурудза на зерно, яка в 1975 році дала 10,0 відс. тоді, як в 1913 році її пайка складала лише 5,3 відсотка.

Цікаво відмітити долю озимого жита і вівса в Україні. В 1913 році вони дали 18,5 і 10,8 відсотка від загального збору зерна, а на 1975 рік їх пайка зменшилася до 3,5 і 3,3 відсотків. На Поліссі озиме жито зберегло свою позицію головного хліба. Ми не зупиняємося тут на культурах, які мають менше значення для України, як просо і гречка, озимий ячмінь, яре жито і риж.

Підсумовуючи ці зміни в Україні, треба відмітити, що низка зернових культур, які були головними до революції (ярий ячмінь, озиме жито, овес) перейшли в стан другорядних, а яра пшениця утратила своє значення головної культури і практично зникла з полів України. Натомість тогочасні другорядні культури, як озима пшениця і кукурудза, висунулися на перше і третє місця.

Згідно пляну спеціялізації окремих республік і районів СССР на Україну покладений обов'язок вирощувати максимальну кількість зерна озимої пшениці.

о. Семен Гаюк

БІБЛІОГРАФІЧНІ ЗАМІТКИ

. Поль Половецький — „Гесина Огнена", стор. 248. 1978. Видання — „Наша Батьківщина".

У цій праці, на підставі наполегливо вишуканих і старанно досліджених матеріялів, автор об'єктивно, без усяких прикрас чи зайвих емоцій докладно описав невимовно жахливі страждання українського народу, почавши з перших днів захоплення влади в Україні комуно-большевицькими змовниками.

Це жахливе страждання українського народу було спричинене масовим народовбивством, що безвідповідально доконувалось людоненависницьким інтернаціональним комунізмом в часі насильного вивлащення українського селянства з його законної й спадкової власности. Таке небувале в історії вивлащення селянства з волі злочинної кліки маніяків, що підступом і насильством захопила владу в московському кремлі, робило з вільних селян безправних колгоспних кріпаків.

В Україні масові вбивства і терор осягнули свого апогею за всевладного панування кривавого сталінського сатрапа Лейзора Кагановича, який в період насильного насаджування колгоспно-кріпацької системи, як пише автор, організував спеціяльні полки, щоб розторощити опір селянства". (Г. Огненна, стор. 128). І цей опір українського селянства буз жорстоко розторощений, коли Кагановичеві банди, що складалися з найгіршого міського мотлоху, та усяких суспільних покидьків, відібрали від селянства увесь хліб та всілякі запаси харчів прирікши цим самим трудове селянство на явно голодову смерть.

Понад сім мільйонів населення України в лютих муках загинуло від голоду, а мільйони було розстріляно цим інтернаціональним шумовинням в підвалах кривавої ЧеКа. Це було явне народовбивство з усіми ознаками паталогічного садизму та якогось несамовитого ритуального людоненависництва.

Матеріяли в праці Половецького безсумнівні, аналіза об'єктивна, виклад хвилюючий. Тому ця праця заслуговує на особливу увагу та докладне вивчення складних причин, що призвели до небувалої в історії трагедії українського народу. Ця праця заслуговує і на масове поширення та почесне місце в книгозбірні кожного українського патріота.

* * *

II. Степан Федорівський — „У смертельному колі", стор. 239. 1977. Накладом автора. Хроніка.

Ця мемуарна повість-хроніка цікава читачеві не стільки особистими переживаннями героя повісти та його інтригуючими пригодами в намаганні вирватися на Захід, подалі від большевиків, оскільки його зворушливими спогадами як наочного свідка, про жорстоке знущання комуністичних узурпаторів над українським народом та насильне запровадження коштом пограбованих державних економій-колхозів.

Не менше цікавими є й в'язничі переживання героя і його розповідь, про людей, якими вщерть наповненою була совєтська в'язниця. Все це були жертви режиму, свідомого своєї антинародної порочности режиму, що вміг втриматися тільки терором. Звичайно, що серед в'язнів було найбільше тих, що на них падала хоч найменша тінь підозри в українському націоналізмі.

Повість Федорівського написана гарною мовою і легким стилем. Розповідь пролітає немов у фільмових кадрах і читається без напруги, але надто враження не робить. Можливо тому, що про большевицькі знущання, насильство та всілякі їх мерзості написано вже цілі стоси книг. Зустрічаються в повісті деякі надто згущені і тендеційні насвітлення та навіть вульгаризми, які можна було б обминути.

Проте повість „У смертельному колі" Федорівського вповні можна вважати за вартісний вклад в нашу еміграційну літературу.

* * *

III. Анфір Лібацький, д-р філ. „Старовинні манастирі Київської Руси", стор. 84, 1978. Вантадж Прес, Ню Йорк.

В цій своїй праці, автор на підставі передриволюційної літератури, коли то для авторів і дослідників були доступні ще архівні мате-

(Закінчення на ст. 4-ій)

Іван Кравчук

НА ПОШМАТОВАНІЙ ЗЕМЛІ

За умовою держав — переможців Другої світової війни, що була підписана на Конференції в Ялті 1945 року, нашу тіснішу батьківщину покраяно так, що значну її частину, яку тепер у публіцистиці звуть Українське Закерзоння, відрізано і передано Польщі. Але найважливіше, найгірше й найболючіше для нас те, що українську людність з тих наших відвічних з діда-прадіда потом і кров'ю зрошених земель жахливим насильним способом, якого світ досі не бачив, викинено чи то до Совєтського Союзу і на заслання, чи то в Польщу, на захід — на „Зємє одзискане", а на їх місце поселено поляків з-під Варшави.

Українська людність з повною свідомістю і глибоким почуттям патріотизму по-геройськи протиставилася проти такого насилля всіми доступними їй способами: то боролася в нерівних боях зі зброєю в руках у рядах українського визвольно-революційного підпілля ОУН-УПА, то ставила подиву гідний опір перед виселенням. Всі вони своїм героїзмом і жертвами найвимовніше засвідчували, що землі ці — українські і українці гідні на них жити. Але „встоятись не було сили"...

Вороги пустошили наші вікові надбання. Горіли українські села. Падали неповинні людські жертви від куль напасників. Багато людей помордовано. Інші вмирали, бо не могли пережити тих страхіть і знущань, що їх коїли над ними союзні наїзники — Польща і Москва. Багато родин або окремих осіб запроторено на заслання, на довгі роки до концтаборів і в'язниць польських чи совєтських. Число всіх таких жертв велике. Напевно кожний з нас знайде між тими жертвами членів найближчої або дальшої власної рідні. Ясно, що всі такі злочини спрямовані й доконані союзними наїзниками, між іншим, на те, щоб таким чином послабити Україну, цілковито затерти український характер цих земель і раз назавжди залишити їх під Польщею.

В загальному ж ідеться бо про 19.500 кв. км., від давніших часів суцільної (згодом і мішаної) української території, що являє собою біля 15 відсотків ЗУЗ. Жило тут понад 1.500,000 жителів (ЕУ I, стор. 28 і 592), в більшості українців навіть після всяких наїздів, руйнувань, асиміляцій, примусових католичень, польщень, аж до злочинного насильного виселення. 1). Але точніше скільки українців?... Наприклад, в англомовному „Українському Квартальнику" знаходимо, що Польська Академія Наук, посилаючись на звідомлення ген. Ігнацого Блюма, подає, що в тому часі в межах Польщі в загальному жило 1.061.920 українців. 2). Щождо насильного виселення, то в книжці „Зарис дзєюв України" знаходимо — а поляки, напевно, не перебільшують в нашу користь — що „коло 650 тисяч українців... репатрійовано на терени УСРР (чимало з них опинилося поза межами України — на засланнях — І. К.). „Решта українців, — написано далі, — переселено на Зємє Одзискане", але не подано, скільки)..

З українських джерел знаємо, що туди переселено понад 300 тисяч українців (деякі вважають, що набагато більше). Навіть не враховуючи тих, що в наслідок війни вже раніш опинилися поза межами цієї землі, і не враховуючи помордованих, впавших в боротьбі членів підпілля, не охоплених реєстром тощо — кількість українців, яких насильно викинено з їхніх осель, виносить понад 950 тисяч. Отже, Українське Закерзоння площею не багато менше від Кримської області (26.600 кв. км.); населенням до Другої світової війни в той же час чисельніше, а кількість українців, викинених з рідних гнізд, тобто, насильно виселених і переселених автохтонів цих земель — принаймні на п'ять разів більша, ніж кількість виселених татар із Криму) в 1926 році на Криму жило татарів 179.200, ЕУ II, стор. 1180). При цьому, загально відомо, що викинення українців відбулось без порівняння в жорстокіших умовинах, ніж викинення татарів.

Співчувати насильно викиненим із їхніх гнізд — це завжди людська річ. І в нас таке співчуття та обурення з причини насильного викинення татарів із Криму було наявне навіть на сторінках преси (теж ген. Григоренко і други дисиденти).

На жаль, з боку української еміграції (ні в Україні) не бачилось голосніших, зорганізованих протидій і виступів проти злочинців, що їх вчинили „братні" сусіди на Українськім Закерзонні — прецедент, якого, здається, теперішній світ не знає. Не було і немає заходів проти дискримінації і переслідувань українців у Людовій Польщі, в якій, за неофіційним обчисленням, живе далеко понад 500 тисяч українців (деякі подають значно більше) 4). А дійсність, що там українці і досі бояться признаватися та виявляти свою національну приналежність — говорить сама за себе... Навіть тоді, коли запромінчилась надія леґального повороту у свої сторони (в половині 1950-их рр.), і були випадки самовільної втечі в зруйновані своязи — не було підтримки, ані належних відгуків з боку української еміграції. Натомість дехто з пристосувальних заложень, мовляв: теперішній наш кордон між Польщею назагал покривається з новою етнічною границею і вже не буде причин до спорів за територію, ані різні.

Як садистично переведено визначування цієї „нової етнічної границі" на живому організмі — ми уже згадували. Ще наведемо, що З. Карпатюк, підсумовуючи польські військові з'єднання і роди зброї, які брали безпосередню у цій жахливій „хірургії", доводить, що проти одного українського вояка ОУН-УПА (оборонців цієї землі і людности) завжди було принаймні 20 добре на той час технічно вивінуваних польських вояків-напасників. 5). А в уже наведеній книжці „Зарис дзєюв України" читаємо, що після переселення (?), на закінчення цієї драми вислано „нову Групу Операційну „Вісла" в числі понад 20 тисяч вояків під керівництвом ген. Стефана Моссори. При співпраці радянських (совєтських — І. К.) і чехословацьких з'єднань приграничної охорони розпочато 24.IУ.1947 р. велику операцію остаточної ліквідації українського підпілля. Лише коло 450 бандерівців передістались на Чехо-Словаччину, де полягли або були зловлені. (...) У висліді зліквідовано або зловлено 1509

(Продовження на стор. 4-ій)

Союзівка почала...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

равала оркестра Союзівки в складі Алек Худолій, Дорко Сенчишин, Юрій Гірняк та вокалістка Оксана Борбич-Кордуба. Оркестра „Темпо" забавляла гостей знову ж в неділю увечері на терасі „Веселки" пру чудовій літній погоді. В суботу і в неділю гості приглядались тенісовим змаганням за першенства СУАСТ-Схід, які під організацією КЛК Ню Йорк проходили на шістьох кортах оселі.

В понеділок увечері, під невгаваючі постріли фоєрверків з нагоди надходячого Дня Незалежности ЗСА відбулася чергова мистецька програма в залі павільйону „Веселка". Після відіграння американського і українського національних гимнів Володимиром Гентішем, група талановитих виконавців в складі Аня Дидик, Оксана Борбич-Кордуба, Оксана Тромса, Юрій Гірняк, Алек Худолій і Дорко Сенчишин вивели монтаж віршів і пісень, присвячених роковинам Незалежности Америки. На дальшу програму вечора склались виступи юних бандуристів Ліди Чорної та Олеся Бурди, учнів школи гри на бандурі в Ню Йорку під керівництвом о. Кіндзерявого-Пастухова; акордеонове сольо Алека Худолія „Верховино"; танець „Гуцулка" виконаний Галею Королишин; вокальне сольо під акомпаньямент бандури у виконанні Д. Сенчишина та популярні пісні у виконанні солістки Анни Чорнодольської при фортепіяновому акомпаньяменті В. Гентіша.

Під час забави цього вечора в закритій залі „Веселка" до танців приграявала оркестра Союзівки.

У вівторок, в полудневих годинх деякі з відвідувачів почали вже вибиратися в дорогу домів, залишаючи на цій оселі УНСоюзу постійних гостей, які започаткували свої одно-чи дво-тижневі вакації. Цих останніх очікували, крім відпочинку, різні мистецькі і розвагові програми під час тижня.

•

На суботу, 8-го липня, запляноване виступ балетної школи з Ню Йорку під керівництвом Уляни Куниньської-Шмериковської. До танців під час забави в суботу увечері приграватиме оркестра „Зелене Жито" з Філядельфії під керівництвом Катрусі Штинь і Орисі Штинь-Гевки.

Розпочалось таборування...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

СУМА в Елленвілі відбудеться вже традиційний великий вишкільний табір для кандидатів на впорядників 1-го і 2-го ступенів і на виховників 1-го ступеня. Цим табором завідує Головна Виховна Рада, яка на інструкторів запрошує висококваліфікованих осіб, щоб таким чином дати сумівській молоді не тільки підставові знання з сумівських предметів, включно з показовими лекціями, але також познайомити її з важливішими відтинками української історії, включаючи сюди й сьогоднішній рух спротиву в Україні, та українською культурою по обох боках залізної заслони.

Виховно-відпочинковий табір відкрив, в присутності голови Головної Виховної Ради мгра Є. Гановського і великого числа батьків, придставник таборової комісії Григорій Цебрій, вказуючи на велике значення таборництва в житті сумівської молоді. Він познайомив таборовиків з командою і закликав до послуху і дисципліни, яка, в рамках таборницрва, має також виховне значення. Хорунжі піднесли на щогли національні прапори, відспівали національний гимн і молитву „Боже Великий..." і від цієї хвилини вони розпочали своє „самостійне" життя в мініятурі, без опіки батьків, без власного, дуже часто вигиднішого ліжка, без котика і песика, але зате серед чудової гірської природи, серед своїх друзів-однолітців, з якими в майбутньому — в школі, університеті і дорослому життю, їм прийдеться жити. Їх табір називатиметься на протязі 3-ох тижнів „Зелений гай", у якому їхній виховник („старий" таборовик) Ігор Мірчук вчитиме юнацтво любови до своєї організації і до України, щоб вони в майбутньому могли їй допомогти. Цьогорічним гаслом СУМ-у є: „Розкуй закуту Україну!".

В Елленвілі відбулося...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

ЧСВВ, парох церкви св. Юрав в Ню Йорку, і о. Володимир Базилевський, настоятель українського православного собору св. Володимира, відбулась, у великій холодженій залі Святочна Академія, присвячена 37-ій річниці Акту з участю багатьох самодіяльних мистецьких одиниць і біля 500 громадян, які вщерть виповнили простору Світлицю. Святочну Академію розпочала інструментальна група молоді з Пассейку, яка діє під дириґентурою о. Головацького, відігравши український національний гимн, після чого Богдан Качор формально відкрив Свято і передав дальше ведення програми Корнелеві Василикові, голово ОСУМА в Ню Йорку. Головну доповідь виголосив член ГУ ООЧСУ, Екзекутиви УККА, голова братської організації УН-Помочі, відомий суспільно-громадський діяч Володимир Мазур. Доповідач накреслив важливіші етапи боротьби, вказав на дуже тісне пов'язання між ними, що творить нерозривний ланцюг все ширшого й глибшого процесу визвольної боротьби наших днів. Він ствердив, що Акт з 30-го червня 1941 р. задокументував волю українського народу в часі Другої світової війни і став напрямною вказівкою для дальшої боротьби проти двох окупантів під час і після воєнних подій, боротьби, яка набирала і набирає різних форм, „бо навіть наша праця тут на поселеннях у країнах вільного світу, — заявив В. Мазур, — є продовженням тієї ж самої боротьби за волю й незалежність, що її розпочали наші діди і батьки в 1918 — 21 роках і продовжували члени ОУН і воїни славної УПА у часах Другої світової війни і ще довго по її закінченні". Прелеґент закликав приявних до постійної активности, бо боротьба на Батьківщині триває, а націоналісти Акту з 30-го червня не відкликали і не відкличуть.

У мистецькій частині програми виступали Співочий гурток ОСУМА з Йонкерсу під дириґентурою Осипа Кебали і акомпаньяментом пані Оксани Футали; рецитаторка Оля Шкафаровська, яка відтворила поему Марка Боєслава „Хай путь спасенна вам свята"; тріо бандуристів „Юні орли" з ОСУМА в Пассейку (керівник В. Васьків) з трьома піснями; молодий соліст бас-баритон Стефан Шкафаровський, який співаючи при акомпаньяменті Оксан Ґудзоватої, зокрема зворушив приявних інтерпритацією пісні „Як давно", муз. Китастого, слова Підсухи і вже згадуваний інструментально-музичний гурток з Пассейку, який у відсутності перешкодженого дириґента виконав декілька військових маршів і в'язанку стрілецьких пісень. Свято закінчено короткою згадкою К. Василика про тих в Україні, які продовжують змаг за здійснення останнього акту Української Державности і відспіванням „Не пора..."

Крім того, на Оселі СУМА перебувало біля 3.000 гостей, в тому числі велике число молоді, для яких Заряд Оселі, під керівництвом Володимира Костика і дирекцією Івана Вівчара, влаштував дві товариські забави, численні мистецькі виставки, продаж народного мистецтва, головно різьби, вишивки, кераміки, платівок тощо. Молодь, як це звичайно буває у таких випадках, виказувала свої вмілості у спорті, співі, грах і забавах.

СВ. П. Д-РА В. ҐАЛАНА...

(Продовження зі стор. 1-ої)

теті і від того часу датується його найбільш активна та провідна і часто ініціятивна роля в житті Української Громади. Вже в році свого приїзду до ЗСА (1923) д-р Вол. Ґалан дав ініціятиву до створення Української Стрілецької Громади у Філядельфії, що була першою українською комбатантською організацією в Америці та відіграла важливу ролю в багатьох патріотичних починах, зокрема у великих протестах проти польської „пацифікації" Галичини в 1930-их роках. Увесь той час й опісля д-р Володимир Ґалан найтісніше співпрацював та особисто дружив з такими провідними діячами Української Громади в Америці взагалі, а Українського Народного Союзу зокрема, як незабутні голова дипломатичної місії Уряду Західньої Народної Республіки у Вашінгтоні й опісля довголітній (1923-1954) головний редактор „Свободи" св. п. д-р Лука Мишуга та початково (від 1933-го року) головний секретар, а від 1950 року до своєї смерти в 1961-му році головний предсідник УНС св. п. д-р Дмитро Галичин. Найбільш відомим у тому часі — між двома світовими війнами — місцем товариських зустрічей цих діячів був дім о. Кінаша в Йонкерсі, з дочкою якого, пані Славою, д-р В. Ґалан одружився в 1929-му році.

Активність св. п. д-ра Володимира Ґалана та його провідна роля в житті Української Громади в Америці становитиме великий розділ в історії цієї Громади, зокрема його роля в створенні та опісля в багатьох відношеннях історічній уже праці і досягненнях очолюваного ним аж до його смерти Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, включно із переселенням сотень тисяч повоєнних скитальців до цієї та інших вільних країн і їх обороні перед численними загрозами і небезпеками.

До Головного Уряду УНСоюзу, як головний контролер, св. п. д-р Володимир Ґалан був обраний вперше на „воєнній конвенції", 20-ій з черги, що відбулася в Гаррісбурґу в 1941-му році, і від того часу був переобраний на кожній черговій конвенції аж до попередньої 28-ої в 1974-му році, на якій він був найменований на почесного члена Головного Уряду.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Українська Католицька Церква
св. Володимира
в Українському Селі
в Ґлен Спей, Н. Й.
запрошує все Українське Громадянство на

свій величавий
ХРАМОВИЙ ПРАЗНИК
СВ. ВОЛОДИМИРА
в неділю, 23-го липня 1978 року

Храмовий Празник звеличає своєю присутністю Владика Кир Василій, єпископ Стемфорду, який відправить в 11-ій годині ранку
АРХИЄРЕЙСЬКУ СЛУЖБУ БОЖУ.

•

По церковних відправах
ВЕЛИКИЙ ПІКНІК
(ПРАЗНИК)
на Оселі Українського Робітничого Союзу „Верховина".
Смачний буфет, виграші та численні несподіванки.

•

Рівнож в часі празника буде
МИСТЕЦЬКА ОБРАЗОТВОРЧА ВИСТАВКА,
яку очолить наш відомий мистець Рем Багавдин.
Запрошуємо всіх на це наше величаве свято.

ЦЕРКОВНИЙ КОМІТЕТ

ЗАПРОШЕННЯ
Управа Західнього Об'єднання
Українських Єв. Баптистських Церков
у ЗСА
щиро запрошує усіх Братів і Сестер, Знайомих, Друзів та усе Громадянство на

16-ий З'ЇЗД
ОБ'ЄДНАННЯ
який відбудеться
в днях 4-6 серпня 1978 року

з порядком слідуючої програми:

П'ятниця, 4-го серпня
7:00 год. веч. — Урочисте відкриття З'їзду.
Субота, 5-го серпня
9:00 год. ранку — Молитовне Богослуження.
9:30 — Ділові наради.
12:00 год. дня — Спільний обід.
1:00 год. по пол. — Ділові наради.
5:30 — Спільна вечеря.
7:00 год. — Богослуження з програмою молоді.
Неділя, 6-го серпня
1:00 год. по пол. — Прощальне Богослуження.
3:00 год. по пол. — Спільний прощальний обід.

На усіх зібраннях служитиме словом головний промовець, пастр. Укр. Бап. Церкви у Клівеланді, Огайо проп. ОЛЕКСАНДЕР ПЕРЕХРЕСТ.

Усі Богослуження та ділові наради відбуватимуться під адресою: UNITED METHODIST CHURCH, Haward Ave. and El Camino Real, Burlingame, Calif.

За докладнішими інформаціями у справі З'їзду, належиться звертатись до пастора місцевої церкви: REV. MICHAEL TESLUK, 807 N. Claremont Ave., San Mateo, Calif. Tel. (415) 343-8817.

ОСЕЛЯ „ВЕРХОВИНА"
Ґлен Спей, Н. Й.

ТАНЦЮВАЛЬНА ЗАБАВА

Субота, 8-го липня 1978 р., увечорі.
При звуках оркестри „Ізмарагд"

Пласт — Організація Української Молоді
Виховний Сектор
повідомляє, що

ВИШКІЛ на СТУПЕНЬ ВПОРЯДНИКА УПЮ

відбудеться
19-26-го серпня 1978 року
на „Писаному Камені" біля Клівленду
Зголошення слати до 15-го липня, на адресу КПС —
Референта Вишколу УПЮ
PLAST, INC.
140 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Окружна Таборова Комісія
„Вовча Тропа"
повідомляє, що відзначення

25-ЛІТТЯ
ПЛАСТОВОЇ ОСЕЛІ
„ВОВЧА ТРОПА"
відбудеться
на Оселі, в днях 15-16 липня 1978 р.

ПРОГРАМА:

Субота, 15-го липня
Відкриття о год. 2-ій по пол.
Виступи таборовиків.
Спортові гри, виставка.
Ватри.

Неділя, 16-го липня
Служби Божі.
Дефіляда таборовиків.
Засадження уфундованих дерев.
Закриття.

До участи запрошуються всіх Пластунів та Приятелів Пласту, а особливо Всіх, що в минулому таборували чи працювали на оселі.

УВАГА! УВАГА!
ІЗ НОВИХ ВИДАНЬ
Можна вже замовляти в книгарському відділі при „Свободі"

В ІМ'Я ПРАВДИ
Аналіза безпаралельної трагедії Української Галицької Армії.
Друге видання.
ЯРОСЛАВА ГРИНЕВИЧА
Ціна $2.00 з пересилкою.
"SVOBODA" BOOKSTORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

Українська Вільна Академія Наук у США

На вшанування світлої пам'яті Померлих, склали пожертви на УВАН у 1977 році (між 15 листопадом та 31 груднем):

Світлої пам'яті ІВАНА ДУБРОВСЬКОГО: родина Дубровських — $100.00.

Світлої пам'яті ЯДВИГИ КОРЧИНСЬКОЇ: по $25.00 — Ефремова Г., Ефремова М., Барусевич М. та С. — $10.00, Горняткевич Д. та Д. — $5.00.

Світлої пам'яті проф. РОМАНА ІЩУКА: по $50.00: Підстригач Л., Твердохліб П., по $20.00: Варварів В., Ковальчук В. та А., Кошеньовський М., Пазуняк Р., Петренко Г. та Р., Субтельні М. та І., по $15.00: Чикаленко О., по $10.00: Брукс М., Кінг М., Коровицькі О. та І., п-ство Кумановські, Онишкевич Л., Сухар Ю., Тарнавський П., по $5.00: Варварів Д., Винницький І., Кривасів К., Мілітело І., Царинник Г., Черняхівська І. та $1.00 від Анонімуса.

Світлої пам'яті убитих РОДИЧІВ: Каленяк Катерина — $50.00.

Світлої пам'яті АНАТОЛЯ ЛОБАЧЕВСЬКОГО: Лобачевська О. — $50.00.

Світлої пам'яті БОРИСА МАРТОСА: Мацик, З. — $20.00.

Світлої пам'яті АНДРІЯ ТЕРЕЩЕНКА: Підстригач, Л. — $15.00.

Світлої пам'яті ІВАНА ШАБЕЛЬСЬКОГО: Мацик, З. — $15.00.

•

Всім жертводавцям, що склали пожертви на Академію, висловлюємо щиру подяку.

•

Вшановуємо світлу пам'ять Тих, хто заповів на добро Українській Вільній Академії Наук:

Теодор Гелемей	$ 86.37
Захар Івасишин	704.66
Юліян Манастирський	3.575.00
Аркадій Валійський	3.291.92

Вічна Їм Пам'ять!

УПРАВА АКАДЕМІЇ

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в середу, вранці, 5-го липня 1978 року, по затяжній недузі, помер у Філядельфії, Па., на 86-му році трудолюбимого життя, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, БРАТ і ШВАГЕР

бл. п.

Д-р ВОЛОДИМИР ҐАЛАН

довголітній Президент ЗУАДК і Української Щадниці, голова Головної Управи ОбВУА, член Екзекутив УККА, УНСоюзу та Секретаріяту СКВУ, основник, добродій і член проводів багатьох українських організацій і установ, учасник Українських Визвольних Змагань, старшина УГА, визначний український суспільно-громадський і політичний діяч.

ПАНАХИДА буде відправлена в неділю, 9-го липня 1978 року, о год. 6-ій веч., в похороннім заведенні М. Насевича при 109 Tabor Rd. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН відбудеться в понеділок, 10-го липня 1978 р., о год. 8:30 ранку з того ж похоронного заведення до української католицької церкви Благовіщення Пречистої Діви Марії при 1206 Valley Rd., Філядельфія, Па., а опісля на український цвинтар у Факс Чейсі.

У глибокому смутку:
ЯРОСЛАВА - дружина
ВОЛОДИМИР АРТУР і ЕЛЕН — син і синова
МАРІЯ ГАРБУЗ — сестра
ЛЕСЯ КІНАШ — швагерка
Ближча та дальша Родина

•

Згідно з волею Покійного, замість квітів, проситься складати пожертви на харитативну діяльність ЗУАДКомітету.

Екзекутива і Дирекційна Рада
Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету
з глибоким жалем повідомляє Українську Спільноту в діяспорі,
що в середу, 5-го липня 1978 р., відійшов у Вічність
Основник і Довголітній Вельмизаслужений Президент ЗУАДКомітету

бл. п.

Д-р ВОЛОДИМИР ҐАЛАН

ЗАУПОКІЙНА ПАНАХИДА буде відправлена в неділю, 9-го липня 1978 р., о год. 6-ій веч., в похороннім заведенні М. Насевича при 109 Tabor Rd. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН відбудеться в понеділок, 10-го липня 1978 р., о год. 8:30 ранку з того ж похоронного заведення до української католицької церкви Благовіщення Пречистої Діви Марії при 1206 Valley Rd., Філядельфія, Па., а опісля на український цвинтар у Факс Чейсі.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

•

Вельмишановній Опечаленій Дружині, Синові, Синовій і Родині, висловлюємо щиросердечні співчуття.

•

Згідно з волею Покійного, замість квітів, проситься складати пожертви на харитативну діяльність ЗУАДКомітету.

Дирекційна Рада, Екзекутива і Працівники
Української Щадниці — Ukrainian Savings and Loan Ass'n
у Філядельфії, Па.
діляться сумною вісткою з Членством Щадниці та Українською Громадою, що в середу, 5-го липня 1978 року, упокоївся в Бозі, довголітній Президент і Основник Української Щадниці

бл. п.

Д-р ВОЛОДИМИР ҐАЛАН

визначний суспільно-громадський та політичний діяч і член багатьох Товариств і Організацій.

ЗАУПОКІЙНА ПАНАХИДА буде відправлена в неділю, 9-го липня 1978 р., о год. 6-ій веч., в похороннім заведенні М. Насевича при 109 Tabor Rd. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН відбудеться в понеділок, 10-го липня 1978 р., о год. 8:30 ранку з того ж похоронного заведення до української католицької церкви Благовіщення Пречистої Діви Марії при 1206 Valley Rd., Філядельфія, Па., а опісля на український цвинтар у Факс Чейсі.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

•

Смутком прибитій Дружині Пані Славі, Синові інж. Артурові з дружиною Елен та близькій і дальшій Родині Покійного висловлюємо наші глибокі співчуття.

•

Згідно з волею Покійного, замість квітів проситься складати пожертви на харитативну діяльність ЗУАДКомітету.

Блискучий дебют „Веселих Часів" у Торонті

Розсміяні лиця, загадкові міни, інколи істеричний порив до танцю, невгаваюча шанобливість перевита бурними і спонтанними оплесками, неодмінно трубадурствували про веселі часи. Поліфонія теми і співу зливалася у єдиний організм музичної оповіді про нашу дійсність — „Веселі часи''. Вельми вражені новою, вірогідною мистецькою формою, присутні вітали новий український ансамбль з Чікаго — „Веселі Часи''.

Широка, проте благогодна, комбінація музичних інструментів від гітари, труби і перкусії до найостанніших моделів корлювокса і тонозводника впарі з естетичними засадами і поетичним принципом випестили, от так невимушено, якусь довгопризабуту, витончену насолоду. Коли ми вслухалися в самотвір колискової „Доню моя'', музика і слова Івана Стеціва, де відтінки всіх звуків від твердих до найніжніших гомоніли з особливим піднесенням, то мимоволі відчувалося неповторний смак пошуку. Тут коли додати безпристрасну, скептично-безжурну, інколи похнюплену інтерпретацію самого композитора і керівника ансамблю Івана Стеціва, відразу ж стає оправданою гармонійна і живляча сукупність.

З видимою полегшою ансамбль підкреслив свій міцний український струмінь, який просяк самобутньо у в'язанки танечні і пісенні. Зокрема цікавою була стилістична аранжеровка і інтерпретація „Ясени''. Ліричний і заспокоювальний голос Стеціва не тільки підсилює природну невіддільність напівпечального голосу від напівпечальної мелодії „Ясени'', але рівнож зменшує привабливість традиційного виконання Дмитра Гнатюка, притінюючи його (в даній пісні) якоюсь чи громілістю, чи громізлкістю.

Звичайно, про рапсодичні спалахкування ще не доводиться нам говорити. Вони мимоволі насуваються. Всеохоплюючої популярности світових кумирів популярної музики — Елтона Джона чи Абби наш ансамбль не удостоївся. Проте, коли підстригти під одну гребінку всіх наших музичних ансамблів — всесміло можна ствердити, що перед нами не безпорадні пристосуванці, але насправді ж надійні хлопці, які своїми талантами навівають щось оптимістичне, сонячне для української популярної музики нашого континенту. Словом — їх прийдешність блискуча.

Остап Гамуляк

НА ПОШМАТОВАНІЙ ЗЕМЛІ

(Продовження зі ст. 2-ої)

членів УПА зі зброєю в руках, а до табору відокремлення (читай: концтабору — І. К.) заслано 2.781 активістів ОУН...'' 6).

В публіцистиці, а то й в щоденній мові, вживаючи назви Українське Закерзоння для західних окраїн наших земель, що у висліді Другої світової війни опинились під Польщею — в нас, звичайно, мають на думці Лемківщину, Посяння і Підляшшя, словом, землі за лінією, яку в грудні 1919-го року Рада Антанти визнала, як східні кордони Польщі, а відтак, 1929-го року Д. Керзон запропонував цю лінію розмежувань воюючим наїзникам: армії польській і московсько-большевицькій (відсіль назва Керзона лінія і Закерзоння); забувають у нас, що і Ялтинська Конференція, а згодом, 1951-го року, Людова Польща й СССР, торгуючись за українські землі, цю лінію Керзона, головно на відтинку від м. Крилова починаючи і на півдні кінчаючи, в багатьох місцях пересунули на користь Польщі. Таким чином відділено до Польщі також частину Сокальщини-Белзчини, ще більше Равщини, Любачівщини та інших...

Колись розкішно населені пункти за цією лінією (а радше, обабіч лінії), в наслідок насильних подій великою мірою майже зметені з лиця землі. Тож у нашій регіональній дії ми не сміємо випускати з нашої уваги терену нашого можливого засягу за лінією Керзона, як неподільної — колись, тепер і в майбутньому — частини нашої Батьківщини-України.

Це, між іншим, і наш прикордонний форпост, відтинок фронту боротьби за долю нашої пошматованої Батьківщини.

І помилковим було б думати, що той, чи другий менший район не заважить на долі Батьківщини й Україна може без нього обійтися. Адже, наприклад, людина теж може обійтися без одного пальця чи навіть без однієї руки, проте, ми не зустрічаємо думаючої людини, щоб вона легковажно погоджувалася на відрубання її руки чи хоча б пальця. А навчаючись про анатомію людини, навчаються теж і про палець. Тож треба буде нам використати всі наші можливості й записати все те, при допомозі чого завжди можна буде доказувати незаперечну приналежність й український характер цих наших земель. Бо коли людність можна викинути, могили розкопати, селища спалити тощо, то того, що буде записане, ворожа рука не досягне. Таким описом ми, на еміграції, хоч частинно виконаємо залеглу та покищо актуальну нашу повинність щодо нашої вужчої батьківщини і рідних; дамо цінний матеріял для вільної української науки й для тих, що за сприятливіших умовин і в майбутньому зможуть висувати слушні наші претенсії до Українського Закерзоння. А все це разом в дальнішому може не тільки безпосередньо впливати на долю цих земель: чи повернуть їх назад Україні, чи ні, але теж може я іятися неабиякою протидією на зазіхання поляків на дальшу частину Західніх Українських Земель. Натомість, наша замиреність з доконаним злочином, погодження з долею Українського Закерзоння, резигнація з нього, байдужість і поступчивість — загострюють апетит, зазіхання і ненаситність наших сусідів.

Примітки:

1) На Холмщині поляки прозивали українців „будяками''; будяки — це натяк на глибоку вкоріненість і важкість їх викорінити.
2) З. Карпатю — Українці в теперішній Польщі. Англомовний „Український Квартальник'', ч. 4, Ню Йорк, 1977 р.
3) Л.Подгородецкі — „Зарис дзєюв України'', Варшава, 1976 р., т. II, стор. 316. На іншій стор. автор подає кількість переселених до УСРР понад 500 тисяч. Подібно написано й в ЕУ II.
4) і 5) З. Карпатюк, там же.
6) Л. Подгородецкі, там же, стор. 317/18.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ЗАМІТКИ

(Закінчення зі ст. 2-ій)

ріяли, — розповідає в стислій, майже в конспективній формі про стародавні манастирі України, які поставали майже одночасно з запровадженням християнства та які, в ході історичних подій, розвивалися й зростали (Києво-Печерська Лавра, Почаївська Лавра), або, навпаки, внаслідок багатьох, чисто льокальних обставин зникали та самоліквідувалися. (Глінецький м-р, Трахтомирівський м-р, Ратненський м-р та інші).

Згадки про ці давно бувші манастирі збереглися лише в церковних аналах та в церковно-історичній літературі, як. напр. у Василя Звіринського; архиєп. Філарета Гумілевського, єпископа Амвросія Орнатського, митрополита Макарія Булгакова та інших, праці яких автор і поклав в основу свого конспективного начерку про старовинні манастирі.

Кидається у вічі, що автор не підкреслив дуже важливого факту, що замість старовинних манастирів, які самоліквідувалися, поставали все нові та нові манастирі в догідніших і більш людних місцях, зі збільшеним числом чернечої братії краще загосподарені, що зі своїх засобів несли велику матеріяльну допомогу довколичному населенню.

Про кілька манастирів, які вціліли до наших днів та в яких по кільканадцять ченців що несуть свій подвиг у вийнятково гнітучих умовах атеїстичної тоталітарної держави, автор не дав належного вияснення цих обставин.

Про трагічну долю багатьох інших манастирів, в яких чернече життя, внаслідок утиску режиму, вже зовсім, припинилося, а манастирські храми і приналежні будівлі насильно були експропрійовані, автор також належно не висвітлює, обмежуючись безбарвною, ляпідарною фразою, як наприклад: „Єлецький манастир є тепер державним музеєм" (стор. 50), або „В сучасну пору будівлі Видубицького манастиря зберігаються як архітектурні пам'ятки", стор. 45.

Таким чином в своїй праці д-р Лібацький старанно подав деякий історичний матеріял про старовинні манастирі в Україні, але без належної ідеологічної цілеспрямованости, що конче потрібна для англомовного читача, який зовсім не знає, або слабо орієнтується в тих складних і трагічних подіях, що відбувалися і понині ще тривають на нашій многострадальній Україні.

* * *

IV. о. Кирило Транквіліон-Ставровецький — „Зерцало Богословія", стор. 198. Ню Йорк, 1970.

Зерцало Богословія, написано о. Кирилом Транквіліоном-Ставровецьким в 1618 році, видане в Почаєві і перевидане фотодруком в Ню Йорку в 1970 році. Укладаючи „Зерцало Богословія", автор мав на увазі дати найбільш доступний і зрозумілий підручник однієї з найтяжчих богословських дисциплін, — догматичного богословія, для осіб духовного стану та для освічених вірних. З метою популяризації свого підручника, в якому треба було належно викласти високі догматичні істини, автор пише його книжно-народною мовою, або так званим вже тоді „діялектом".

Не відступаючи від прийнятих тоді норм в православній догматичній науці, о. Кирило Транквіліон-Ставровецький і свій підручник ділить на три головні частини: вчення про Бога, про світ невидимий-ангельський і про світ видимий-людей і, як особливий додаток, про будуче життя-рай та пекло.

Бувши неперевершеним знавцем грецької мови та неперевершеним богословом, о. Ставровецький в цій своїй праці, окрім св. Письма, грунтовно використовує і писання св. Отців Вселенської Церкви, особливо ж писання св. Отців Сходу. Але праця о. Кирила Транквіліона-Ставровецького не припала до вподоби його московським критикам, особливо за її український діялект. Москва оголосила „Зерцало Богословія" книгою єретичною і дала наказ своїм вірним прислужникам в Україні безоглядно палити її та інші його друковані твори. Не знісши цієї нагінки від своїх і чужих о. Кирило Транквіліон-Ставровецький прийняв унію, та діставши призначення на чернігівську архимандрію до 1626 року спокійно прожив там аж до своєї смерти в 1646 році.

Тому, що оригінальних примірників „Зерцала Богословія" залишилось дуже мало, перевидання цієї цінної праці засобами сучасної нам фототехніки треба вважати нашою культурною перемогою над московським вандалізмом, а одночасно дає змогу нашому українському священству запізнатися не тільки з богословствуванням першої чверті XVII століття, але й з українським „книжним діялектом", що тільки спричиниться до збагачення лексичного запасу кожного уважного читача.

V. О. Зибачинський — Орлан. „Свободарний Маніфест", стор. 46. Надруковано в Канаді, 1978 р.

Праця добродія Зибачинського є невеликим соціологічно-психологічним трактатом про найвищий дар від Всевишнього — свободу для кожної людини, для народів, для всього людства.

„Не диво, каже автор, що свобода стала нині ідеалом всіх народів, що у кайданах і злиднях; всіх людей, що у голоді й холоді; всіх груп, що переслідувані й упосліджені; всіх тих, що придушені й забуті; всіх культур, що нищені чи заперечені! Свобода це єдина Програма Людства, що в стані забезпечити життя кожної людини і розвиток всякого народу". (стор. 12).

Одначе ідеал свободи в сучасну нам добу майже не до здійснення, бо ця доба повна розбою, поневолення, визвольних змагань і геноциду, етнічного виродження, суспільного упослідження, економічного визиску та релігійно-культурних переслідувань. (зі стор. 20).

Найбільшим ворогом свободи, згідно з думками автора є комунізм, руїнницькі прояви якого ми маємо нагоду бачити в цілому світі.

„Комунізм це тотальна узурпація національного самовизначення, політичного волевиявлення, культурної творчости, релігійного досконалення, суспільної засібности та економічної продуктивности нації" (стор. 24).

Про справжню свободу в різних аспектах та про антипод свободі — тоталітарний комунізм, автор говорить ясно і переконуюче.

Тож для всіх, що цікавляться соціологічними проблемами і шукають відповіді за первопричиною зла, що розпаношилася в нашій добі, — праця О. Зибачинського-Орлана буде вельми допоміжною й корисною.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 9-го ЛИПНЯ 1978 р.

КЛІВЕЛЕНД, Огайо. Піврічні збори Б-ва св. Василія 364-ий Відд., о год. 2-ій по пол. в церковній залі укр. кат. церкви Пресв. Марії. Проситься чл. прибути. — В. Владика, секр.

РОЗШУКИ

НАТАЛКА РЕКУХА, 19 р., шукає батька **ГРИГОРІЯ РЕКУХУ**
Хто знає про нього, або він сам, прошу зголоситись на таку адресу:
NATALIE REKUCHA-GRINSTEINNER
510 Guadalcanal Street
Oceanside, Calif. 92054